

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สาระสำคัญในบทนี้ กล่าวโดยสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ วิธีการดำเนินการประเมิน กลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผลการประเมิน อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม โครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียนโรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า โครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียนโรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงาน โครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียนโรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการ ได้แก่
  - 4.1 ระดับคุณภาพการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียนโรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562
  - 4.2 พฤติกรรมนักเรียนที่สะท้อนคุณลักษณะการเป็นนักเรียนที่มีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติด
  - 4.3 คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ข้อ 1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
  - 4.4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียนโรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562
  - 4.5 ความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียนโรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562

วิธีการดำเนินการประเมิน

รูปแบบของการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการ ผู้รายงานใช้รูปแบบการประเมินแบบซีปปี้ (CIPP Model) โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ส่วน ตามลำดับของการดำเนินงานตามโครงการ 3 ระยะ

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1. ประชากร ประกอบด้วย

1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561 จำนวน 544 คน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 524 คน

1.2 ครู ผู้ปฏิบัติการสอน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561 จำนวน 42 คน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 42 คน

1.3 ผู้ปกครองโรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561 จำนวน 544 คน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 524 คน

1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561 จำนวน 15 คน และ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 15 คน

1.5 เครือข่ายชุมชน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 จำนวน 5 เครือข่าย

2. กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 นักเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณค่าของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1960 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง ปีการศึกษา 2561 จำนวน 224 คน และปีการศึกษา 2562 จำนวน 219 คน และสุ่มแบบแบ่งชั้นประเมินสัดส่วน โดยจำแนกตามระดับชั้นและสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก ปราบกฎตาราง 38

ตาราง 41 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562

นักเรียน	ปีการศึกษา 2561		ปีการศึกษา 2562	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	110	45	104	44
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	109	45	100	42
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	77	32	82	34
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	88	36	83	35
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	84	35	79	33
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	76	31	76	31
รวม	544	224	524	219

2.2 ครู ศึกษาจากประชากรครู ปีการศึกษา 2561 จำนวน 42 คน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 42 คน

2.3 ผู้ปกครอง กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ผู้ปกครองที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างปีการศึกษา 2561 จำนวน 224 คน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 219 คน

2.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยยกเว้นผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครู ได้กลุ่มตัวอย่างปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 จำนวน 13 คน

2.5 เครือข่ายชุมชนกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดผู้แทนจาก 5 เครือข่าย เครือข่ายละ 3 คน ได้กลุ่มตัวอย่างปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ฉบับที่ 1 การประเมินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ได้ค่าความเชื่อมั่น .959

ฉบับที่ 2 การประเมินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ด้านปัจจัยนำเข้า ได้ค่าความเชื่อมั่น .962

ฉบับที่ 3 การประเมินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ด้านกระบวนการ ได้ค่าความเชื่อมั่น .982

ฉบับที่ 4 การประเมินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ด้านผลผลิตเกี่ยวกับคุณภาพการดำเนินงาน ของครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และเครือข่ายชุมชน ในการดำเนินโครงการ ได้ค่าความเชื่อมั่น .982

ฉบับที่ 5 แบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่สะท้อนคุณลักษณะการเป็นนักเรียนที่มี ภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุข ปีการศึกษา 2561-2562 จากฝ่ายกิจการนักเรียนตามสภาพจริง

ฉบับที่ 6 แบบบันทึกคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1 ข้อ 1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ปีการศึกษา 2561-2562 จากฝ่ายบริหารงานวิชาการตาม สภาพจริง

ฉบับที่ 7 การประเมินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ด้านผลผลิตเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญ วิทยาคม ได้ค่าความเชื่อมั่น .959

ฉบับที่ 8 การประเมินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ด้านผลผลิตเกี่ยวกับความพึงพอใจของ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายชุมชน ได้ค่าความ เชื่อมั่น .924

สรุปผลการประเมิน

การประเมินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียน หาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมการดำเนินการประเมินโครงการสร้าง ภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน ประเด็นตัวชี้วัด ค่าน้ำหนัก และเกณฑ์การประเมิน พบว่า ความคิดเห็นของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมทั้งสองกลุ่มที่ประเมิน ได้คะแนนเฉลี่ย 15 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การดำเนินการประเมินโครงการสร้างภูมิคุ้มกัน สารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 จำแนก

ตามกลุ่มผู้ประเมิน ประเด็นตัวชี้วัด ค่าน้ำหนัก และเกณฑ์การประเมิน พบว่า ความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก-มากที่สุด ได้คะแนนเฉลี่ย 15 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นตัวชี้วัด

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการของการประเมิน โครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติด และอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง โดยรวมทั้งสามกลุ่มที่ประเมินได้คะแนนเฉลี่ย 20 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมิน

4. ผลการประเมินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ในด้านผลผลิต ได้แก่

4.1 ระดับคุณภาพการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายชุมชน โดยรวมทั้งห้ากลุ่มที่ประเมินได้คะแนนเฉลี่ย 15 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.2 พฤติกรรมนักเรียนที่สะท้อนคุณลักษณะการเป็นนักเรียนที่มีภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุข ผ่านการประเมินระดับสถานศึกษาในปีการศึกษา 2561 ร้อยละ 76.47 และปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 85.31 ได้คะแนน 10 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.3 คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1 ข้อ 1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ผ่านการประเมินระดับสถานศึกษาปีการศึกษา 2561 อยู่ในระดับดีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยร้อยละมากกว่าร้อยละ 85 และปีการศึกษา 2562 อยู่ในระดับดีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยร้อยละมากกว่าร้อยละ 90 ได้คะแนน 5 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.4 ผลการประเมินด้านผลผลิตเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายชุมชน โดยรวมทั้งห้ากลุ่มที่ประเมินได้คะแนนเฉลี่ย 10 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.5 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินการประเมินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายชุมชน โดยรวมทั้งห้ากลุ่มที่ประเมินได้คะแนนเฉลี่ย 10 คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมิน

อภิปรายผล

สรุปการประเมิน โครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาฯ ปีการศึกษา 2561 – 2562 ผู้รายงานมีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมการดำเนิน โครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาฯ ปีการศึกษา 2561-2562 จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน ประเด็นตัวชี้วัด ค่าน้ำหนัก และเกณฑ์การประเมิน พบว่าความคิดเห็นของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายตัวชี้วัดทุกกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ที่ผลปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายชุมชน ได้มองเห็นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับ โรงเรียน และได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่จะต้องร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยในการดำเนินงานในปี 2562 ได้นำผลการประเมินด้านบริบทหรือสิ่งแวดล้อมในปี 2561 ประเด็นที่มีผลการประเมินต่ำ มาปรับปรุงพัฒนา ก่อนดำเนินโครงการ ได้แก่ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามความคิดเห็นของครู และประเด็นความเป็นไปได้ของโครงการตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งโรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรภายนอก ในการแก้ไขปัญหาสถานศึกษากับชุมชน จึงมีความเข้าใจอันดีต่อกันในการดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับ พิสนุ พงศ์ศรี (2553 : 36) ที่กล่าวว่าความสำคัญของโครงการต้องทำเป็นระบบ ซึ่งมีความสำคัญ และจะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายเป็นแนวทางหรือวิธีการที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์ที่ต้องการจะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ทำให้การกำหนดลำดับขั้นของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องทำให้ต่อเนื่องสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ และมีประสิทธิผลได้ ทำให้เกิดการประสานระหว่างผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไม่ให้กิจกรรมบางอย่างขาดหายไปหรือซ้ำซ้อนกัน ทำให้เกิดการประเมินผลอย่างมีขั้นตอน และมีคุณภาพที่ดี ทำให้ได้สารสนเทศจากการประเมินที่เป็นประโยชน์

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การดำเนิน โครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาฯ ปีการศึกษา 2561-2562 จำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน ประเด็นตัวชี้วัด ค่าน้ำหนัก และเกณฑ์การประเมิน พบว่า ความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมและรายตัวชี้วัดที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ที่ผลปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าความพร้อมของครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายชุมชนให้ความร่วมมือได้ประสานงานกับบุคคล หน่วยงาน และองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น ผู้นำชุมชน ตำรวจ โรงพยาบาลหาดสำราญเฉลิม

พระเกียรติ 80 พรรษา ฝ่ายปกครองอำเภอหาดสำราญ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 และบุคคลต่าง ๆ พร้อมให้การสนับสนุน โครงการ รวมทั้งการ บริหารจัดการอย่างเป็นระบบของโรงเรียนมีการนำผลการประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้าของปี การศึกษา 2561 ประเด็นที่มีผลการประเมินต่ำได้แก่ความเพียงพอของงบประมาณมาดำเนินการ แก้ไขก่อนที่จะดำเนินการโครงการต่อไปในปีการศึกษา 2562 รวมทั้งโรงเรียนยึดหลักการบริหาร แบบมีส่วนร่วมโดยให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของ กระบวนการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และนำผลไปปรับปรุง พัฒนาตามกระบวนการพัฒนางานตาม วงจร PDCA สอดคล้องกับ รัชชัย บุญนุ่ม (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาการประเมินผลโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน โรงเรียนท่าม่วง ราษฎร์บำรุงมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสถานะแวดล้อม (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ(Process) ผลผลิต (Product)และผลกระทบ (Impact Evaluation) และประเมินความ คิดเห็นในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน โรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง โดยใช้รูปแบบการประเมินด้วยรูปจำลองปรับประยุกต์แบบซิปปี้ (CIPP Model) ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้บริหารโรงเรียนมีนโยบาย ให้ครูผู้สอนมีความตระหนักของพิษภัยของยาเสพติด มีความตระหนักในการดูแลเอาใจใส่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้นักเรียน โรงเรียน มีการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน ผู้นำชุมชน และ โรงเรียนท่าม่วง มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โรงเรียนได้ จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสุขลักษณะนิสัยอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการจัดทำ เอกสารการเผยแพร่โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน โรงเรียนและมีการจัดระเบียบ สถานะแวดล้อมรอบโรงเรียนให้มีความปลอดภัยและเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน จากผลการประเมินความคิดเห็นของครู นักเรียน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองและ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน โรงเรียน ท่าม่วงราษฎร์บำรุง เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ในปีการศึกษา พ.ศ. 2552 อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน ส่วน ปีการศึกษา 2553 มีความคิดเห็นต่อโครงการอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการของ โครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุข แก่นักเรียนโรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู และ ผู้ปกครอง โดยภาพรวมและรายตัวชี้วัดทุกกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดที่ผล ปรากฏเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารใช้หลักการบริหารอย่างระบบ นำผลการประเมินด้าน กระบวนการของปีการศึกษา 2561 ประเด็นที่มีผลการประเมินต่ำได้แก่ ประเด็นการนำไป

ปรับปรุงและพัฒนาตามความคิดเห็นของนักเรียนและครู และประเด็นการติดตามและประเมินผลตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ไปดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาและพัฒนา ก่อนดำเนินการในโครงการในปีการศึกษา 2562 รวมทั้งได้นำผลการผลการประเมินด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมและด้านปัจจัยนำเข้า มาใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานด้านกระบวนการ นั่นคือด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชี้นพื้นฐาน และเครือข่ายชุมชน ได้มองเห็นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน และได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่จะต้องร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วน และมีความเห็นต่อบริบทหรือสภาพแวดล้อมของโครงการในระดับมากและมากที่สุดในทุกด้านอันได้แก่ความต้องการจำเป็นในการดำเนินโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องกับนโยบายต้นสังกัดและความเป็นไปได้ของโครงการ จึงมีความเข้าใจอันดีต่อกันในการดำเนินงานและด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการมีความเหมาะสมในระดับมากและมากที่สุด นั่นคือโรงเรียนมีความพร้อมของบุคลากร มีความเพียงพอของงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทั้งครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา ชี้นพื้นฐาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการดำเนินงานและพร้อมให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการ ประกอบกับผู้บริหารได้นำกระบวนการบริหารและการมีส่วนร่วม กระบวนการบริหารเชิงระบบ โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) มาเป็นกลยุทธ์ในการดำเนินโครงการ โดยให้ครู ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ชี้นพื้นฐาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขเข้ามามีส่วนร่วม ตั้งแต่เริ่มวางแผนในการดำเนินงาน ร่วมดำเนินการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ร่วมติดตามประเมินผลและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา รวมทั้งร่วมรับประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินโครงการ เนื่องจากความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของการพัฒนางาน สอดคล้องกับธงชัย บุญน่วม (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาการประเมินผล โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสภาวะแวดล้อม (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Product) และผลกระทบ (Impact Evaluation) และประเมินความคิดเห็นในการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง โดยใช้รูปแบบการประเมินด้วยรูปจำลองปรับประยุกต์แบบซิปปี้ (CIPP Model) ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการครูและชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีการจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติด มีการตรวจสุขภาพนักเรียนเพื่อค้นหา นักเรียนกลุ่มเสี่ยง มีการจัดกิจกรรม To Be Number ONE จัดกิจกรรมฝึกทักษะชีวิต และ

เฉลิมพล ต้นสกุล (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกับการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าผลที่ได้จากการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนนับว่าเป็นกลไกสำคัญต่อการเสริมสร้างพัฒนาสุขภาพในชุมชนและเป็นประโยชน์ในการที่จะนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนตลอดจนดำเนินงานแก้ไขปัญหาพฤติกรรมสุขภาพในพื้นที่ต่อไป

4. ผลการประเมิน โครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ในด้านผลผลิต ได้แก่

4.1 ระดับคุณภาพการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายชุมชน โดยภาพรวมและรายตัวชี้วัดทุกกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ที่ผลปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารมีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดไว้อย่างชัดเจน มีการนำผลการประเมินผลการดำเนินโครงการของปี 2561 ผลการประเมินจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของโครงการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผลการประเมินของผู้ปกครอง มาสรุปวิเคราะห์หาสาเหตุ พร้อมนำกิจกรรมที่มีผลการประเมินต่ำมาดำเนินการวิเคราะห์แก้ปัญหา ก่อนดำเนินโครงการในปี 2562 ได้แก่ ประเด็น กิจกรรมการค้นหาตามความคิดเห็นของนักเรียน กิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 โครงการยาเสพติด ตามความคิดเห็นของครู กิจกรรมโฮมรูม ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง กิจกรรม 1 ตำรวจ 1 โรงเรียนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาและกิจกรรมชมรมเสมารักษ์ ตามความคิดเห็นของชุมชน โดยผู้บริหาร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายชุมชน และครูผู้ปฏิบัติงานด้านป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดร่วมกันวางแผนการทำงาน และดำเนินงานในสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน จึงส่งผลให้มีการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับ แก่นตะวัน กาญจนนันทวงศ์ (2561 : บทคัดย่อ) รายงานการประเมิน โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามจากการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุขของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม ในภาพรวม พบว่าการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษาฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านผลผลิต ตามความคิดเห็นของ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษาฯ ผู้ปกครอง และนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.38$)

4.2 พฤติกรรมนักเรียนที่สะท้อนคุณลักษณะการเป็นนักเรียนที่มีภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุข ผ่านการประเมินระดับสถานศึกษาในปีการศึกษา 2561 ร้อยละ 76.47 และปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 85.31 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ที่ผลปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่านักเรียนโรงเรียนหาดสำราญวิทยาคมโดยภาพรวมเป็นนักเรียนที่มุ่งมั่นต่อการศึกษา ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวที่อบอุ่นให้ความห่วงใยและเพื่อนเรียนส่วนใหญ่ก็อยู่ในลักษณะเดียวกันประกอบกับผู้อำนวยการโรงเรียนมีความห่วงใยและมุ่งมั่นดูแลนักเรียนอย่างเป็นระบบทั้งครู บุคลากรของโรงเรียน ส่วนราชการอื่น ๆ ตลอดจนชุมชนได้ร่วมมือกันส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมสามารถปกป้องตนเองจากยาเสพติดได้ซึ่งสอดคล้องกับพรภักดิ์ พานพิศ (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันปัญหาเสพติดของนักเรียนนอกระบบของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81) โดยมีพฤติกรรมในการปฏิเสธยาเสพติด และที่สำคัญมีพฤติกรรมพูดคุยกับครอบครัว อาจารย์และกลุ่มเพื่อนนักศึกษา

4.3 คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1 ข้อ 1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ผ่านการประเมินระดับสถานศึกษาปีการศึกษา 2561 อยู่ในระดับดีขึ้นไปร้อยละ 95.91 และปีการศึกษา 2562 อยู่ในระดับดีขึ้นไปร้อยละ 98.71 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ที่ผลปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าการสร้างความสัมพันธ์และการดูแลกันของคนในครอบครัว ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานของตนเองไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด อบรม สั่งสอน พูดคุย รวมถึงสังเกตพฤติกรรมของบุตรหลานว่ามีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่ อีกทั้งโรงเรียนยังมีโครงการสร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด ส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้ว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่ดี และจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวจนการเรียนรู้นั้นได้กลายเป็นทัศนคติที่ติดตัวเด็กไปจนโต ซึ่งสอดคล้องกับ จุฬาลักษณ์ ศรีคงอยู่ (2546 : 142) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของเยาวชนในศูนย์เยาวชนตำบล อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า ความเข้มแข็งของสถาบัน ครอบครั้ว การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ความสามารถของตนเองสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของเยาวชน ได้ร้อยละ 52.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดด้านการป้องกันตนเองได้ร้อยละ 39.4

4.4 ผลการประเมินด้านผลผลิตเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียนโรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายชุมชน โดยภาพรวมและรายตัวชี้วัดทุกกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ที่ผลปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารนำกระบวนการบริหารและการมีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหาเสพติดกับฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ ชุมชน สถานศึกษา และผู้ปกครองมาใช้ในกระบวนการของการแก้ไขในภาพรวม รวมทั้งการนำผลการประเมินผลการดำเนินงานในปีการศึกษา 2561 ประเด็นที่มีผลการประเมินต่ำมาปรับปรุงพัฒนามาก่อนดำเนินโครงการปีการศึกษา 2562 ส่งผลให้โรงเรียนมีแนวทางช่วยเหลือให้นักเรียนให้ห่างไกลยาเสพติด อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับธีรพงษ์ ชูพันธุ์ (2562 : 190) วิจัยการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเฝ้าระวัง ตามแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข แนวทางการพัฒนา โดยมีการวางแผนในการดำเนินการเฝ้าระวัง ติดตามดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนร่วมกับองค์กรนักเรียน ภาควิชาเครือข่ายทุกภาคส่วน มีช่องทางสื่อสารเพื่อรับฟังปัญหาและความคิดเห็นที่หลากหลายพบว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สุนิภา ชินวุฒิ, อารีย์ สุขก่องวาริ, เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์, ทศศิรินทร์ รื่นเริง และจิตสมร วุฒิพงษ์ (2552 : บทคัดย่อ) วิจัยประเมินผลของโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความสำเร็จของโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ที่มีอายุ 10-24 ปี เป็นสมาชิกชมรม TO BE NUMBER ONE ที่เข้าร่วมกิจกรรม อย่างต่อเนื่องและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกในสถานประกอบการ สถานศึกษาและชุมชน จำนวน 11 แห่ง เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์ สันทนา กลุ่ม สัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถามกับสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง 371 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย วิเคราะห์ เนื้อหา การแจกแจงความถี่และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีระบบบริหารจัดการตาม ยุทธศาสตร์และ มีองค์ประกอบ 3 ก. คือ กรรมการ กองทุน และกิจกรรม ในสถานประกอบการ สถานศึกษาและชุมชน อย่างเหมาะสม
2. สมาชิกจำนวน 353 คน คิดเป็นร้อยละ 95.0 ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม ในโครงการ โดยได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีความสามารถในการคิด และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
3. สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ มีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น รู้จักคุณค่าของตนเอง มีการดูแลสุขภาพให้ห่างไกลยาเสพติด
4. สมาชิกเห็นด้วยกับการดำเนินกิจกรรมของโครงการมีความต่อเนื่องจำนวน 358 คน คิดเป็นร้อยละ 96.50
5. เกิดความยั่งยืน

ของโครงการจากการสืบทอดการดำเนินกิจกรรมของชมรมจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง ผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุน

4.5 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินการประเมินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและอบายมุขแก่นักเรียน โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม ปีการศึกษา 2561-2562 ของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายชุมชน โดยภาพรวมและรายตัวชี้วัดทุกกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ที่ผลปรากฏเช่นนี้เพราะว่า โรงเรียนให้ความสำคัญในระดับการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการประชุม วางแผน กระบวนการดำเนินงาน รวมถึงการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียน และผู้บริหารยังเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้ออกความคิดเห็นในทุกๆด้าน ใช้ระบอบประชาธิปไตยในการบริหารยึดเสียข้างมากและเคารพเสียงข้างน้อย ให้เกียรติซึ่งกันและกัน สร้างขวัญกำลังใจแก่คณะครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายมีความพึงพอใจที่จะดูแลช่วยเหลือ พัฒนาโรงเรียนร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับ ศูนย์วิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2552 : 135) ศึกษาการประเมินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในโครงการรื้อครอบครัว รื้อชุมชน และ รื้อสังคม พบว่าทัศนคติของประชาชนในครอบครัวทั่วไป ครอบครัวกลุ่มเสี่ยงที่มีต่อการดำเนินงานในโครงการรื้อครอบครัว โดยจำแนกสถานภาพครอบครัวออกตามคุณลักษณะสถานภาพความเสี่ยงต่อปัญหาเสพติด ประกอบด้วยครอบครัวกลุ่มเสี่ยง ซึ่งหมายถึงครอบครัวที่มีสมาชิก ญาติสนิทหรือเพื่อนบ้านสนิทเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และอีกกลุ่มหนึ่งคือครอบครัวทั่วไป ซึ่งจากการสำรวจ พบว่ามีครอบครัวที่อยู่ในสถานภาพเสี่ยงคิดเป็นร้อยละ 12.40 ในขณะที่เมื่อสอบถามตัวอย่างถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินโครงการป้องกันปัญหายาเสพติดในครอบครัวหรือโครงการรื้อครอบครัว นั้นพบว่า ร้อยละ 59.90 ระบุรับรู้รับทราบการดำเนินโครงการ โดยกิจกรรมในโครงการรื้อครอบครัวที่ตนเองและคนในครอบครัวเคยมีส่วนร่วมมากที่สุดได้แก่ การเข้ารับการอบรมให้ความรู้เรื่องยาเสพติด กิจกรรมการประกาศตนเป็นครอบครัวสีขาว และการเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ของกลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งนี้ผลการสำรวจ พบว่าในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา นั้นครอบครัวกลุ่มเสี่ยงมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสูงกว่าครอบครัวทั่วไป อย่างไรก็ตาม เมื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่อยู่ในครอบครัวกลุ่มเสี่ยงเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของรื้อครอบครัวนั้นพบว่า ร้อยละ 42.80 เห็นว่าการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในลักษณะที่ดีเหมือนเดิม-เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

จากผลการประเมินโครงการที่ปรากฏข้างต้น ทั้งด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และด้านผลผลิตที่เกิดขึ้น โรงเรียนควรนำผลการประเมินไปใช้ดังนี้

1. จากผลการประเมินด้านบริบท พบว่าถึงแม้จะมีผลการประเมิน อยู่ในระดับมากและมากที่สุด แต่ในเรื่องความสอดคล้องกับนโยบายต้นสังกัดตามความคิดเห็นของครูและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดจึงควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการวิเคราะห์นโยบายต้นสังกัดและร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อร่วมกันกำหนดโครงการ กิจกรรมและวัตถุประสงค์ของโครงการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่ามีผลการประเมินอยู่ในระดับมากและมากที่สุดแต่ในด้านความเพียงพอของงบประมาณอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นจึงควรวิเคราะห์การใช้งบประมาณและวางแผนการใช้งบประมาณให้มีความชัดเจนเพื่อการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า

3. จากผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด แต่ยังมีกิจกรรมที่ควรส่งเสริมเนื่องจากผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการดำเนินการจัดกิจกรรมตามความคิดเห็นของนักเรียน การวางแผนตามความคิดเห็นของครูและการติดตามประเมินผลตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จึงควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการวางแผนการดำเนินการวางแผนการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล เพื่อสร้างการรับรู้การดำเนินงานร่วมกันในทุกกิจกรรมของกระบวนการดำเนินงาน

4. จากผลการประเมินด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากและมากที่สุด และประเด็นที่ต้องพิจารณา ได้แก่ผลการประเมินตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนจึงควรสื่อสารประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับรู้ผลการดำเนินงานและร่วมชื่นชมผลงานอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการประเมิน/วิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ไปประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการอื่น ๆ ที่เป็นภาพรวมของโรงเรียน เพื่อตรวจสอบสภาพแวดล้อมของโครงการ ปัจจัยนำเข้าของโครงการ กระบวนการดำเนินโครงการ และผลผลิตของโครงการ โดยการประเมิน 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนการดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และสิ้นสุดการดำเนินโครงการ เพื่อนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการวางแผนแก้ปัญหา หรือพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน

2.2 ควรศึกษาวิจัยพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติดเชิงเปรียบเทียบ กับสถานศึกษาอื่น เนื่องจากแต่ละสถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน สภาพปัญหาจึงแตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการดำเนินการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาต่อไป